

**ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ**

Процедура

PR AML.A-003

Частина А

Процедура прийому екзаменів в Державіаслужбі

Видання 1

**Контрольний примірник
(електронний документ)**

**Київ
2020**

II. Лист внутрішнього узгодження**Затверджено**

Голова Державіаслужби

Олександр БІЛЬЧУК

**Перевірено
та погоджено**

Заступник Голови

Ігор ЗЕЛІНСЬКИЙ

Начальник управління
підтримання льотної придатності

Володимир ОВЧИННИКОВ

Заступник начальника
управління підтримання льотної
придатності – начальник відділу
сертифікації організацій з
технічного обслуговування

Артем ДУБІНІН

Начальник відділу сертифікації
персоналу з технічного
обслуговування

Олександр КОНЯЄВ

РозробленоДержавний інспектор з авіаційного
нагляду за льотною придатністю ПС

Наталія ТЕНЬКОВА

III. Зміст

Розділ		Стор.
I	Титульний лист	1
II	Лист внутрішнього узгодження	2
III	Зміст	3
IV	Перелік діючих сторінок	4
V	Перелік введених видань/ ревізій	5
VI	Перелік утримувачів	6
VII	Використані скорочення	7
VIII	Визначення термінів	8
IX	Нормативні посилання та пов'язані документи	9
X	Призначення та мета	10
XI	Призначення екзаменаторів та осіб, які контролюють питання	11
XII	Вимоги до екзаменаційних приміщень	14
XIII	Вимоги до екзаменаційних питань	15
XIV	Організація та проведення екзаменів	17
XV	Видача сертифікату визнання	24
XVI	Додаток 1. Заявка на призначення екзаменатором	25
	Додаток 2. Особова картка екзаменатора	27
	Додаток 3. Протокол оцінювання компетентності екзаменатора	28
	Додаток 4. Межі повноважень екзаменатора	29
	Додаток 5. Форма екзаменаційного завдання та аркуша відпс	30
	Додаток 6. Заява на проведення екзамену з типу повітряного судна	33
	Додаток 7. Звіт з проведення екзамену	35
	Додаток 8. Сертифікат визнання	39

IV. Перелік діючих сторінок

Номер сторінки	Видання	Дата видання	Ревізія	Дата ревізії
1	1	18.11.2020		
2	1	18.11.2020		
3	1	18.11.2020		
4	1	18.11.2020		
5	1	18.11.2020		
6	1	18.11.2020		
7	1	18.11.2020		
8	1	18.11.2020		
9	1	18.11.2020		
10	1	18.11.2020		
11	1	18.11.2020		
12	1	18.11.2020		
13	1	18.11.2020		
14	1	18.11.2020		
15	1	18.11.2020		
16	1	18.11.2020		
17	1	18.11.2020		
18	1	18.11.2020		
19	1	18.11.2020		
20	1	18.11.2020		
21	1	18.11.2020		
22	1	18.11.2020		
23	1	18.11.2020		
24	1	18.11.2020		
25	1	18.11.2020		
26	1	18.11.2020		
27	1	18.11.2020		
28	1	18.11.2020		
29	1	18.11.2020		
30	1	18.11.2020		
31	1	18.11.2020		
32	1	18.11.2020		
33	1	18.11.2020		
34	1	18.11.2020		
35	1	18.11.2020		
36	1	18.11.2020		
37	1	18.11.2020		
38	1	18.11.2020		
39	1	18.11.2020		

V. Перелік введених видань/ ревізій

Видання/ ревізія Номер	Дата
1/---	18.11.2020

Дана Процедура набирає чинності з дня затвердження Головою Державіаслужби

VI. Перелік утримувачів

Номер копії	Утримувач	Формат
Контрольний примірник	ЄІС Офіційний сайт	Електронний

Врахований примірник в електронному вигляді міститься в базі Softline, ЄІС «Державна авіаційна служба України», в файлі "HANDBOOK_AID.rar" та на офіційному сайті Державіаслужби.

VII Використані скорочення

- EASA - Європейське агентство з безпеки авіації
- AMC - Прийнятні методи встановлення відповідності
- GM - Керівний матеріал
- Авіаційні правила - «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань» затверджені наказом Державіаслужби від 06.03.2019 № 286, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 28 березня 2019 р. за № 316/33287

VIII Визначення термінів

В цій процедурі терміни вживаються у значеннях, які наведені у Авіаційних правилах України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань».

ІХ. Нормативні посилання та пов'язані документи

1. Авіаційні правила України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань», затверджені наказом Державіаслужби від 06.03.2019 № 286, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 28 березня 2019 р. за № 316/33287;

2. Прийнятні методи відповідності (АМС) та керівний матеріал (GM) до процедур до Додатків 1-5 до Авіаційних правил, затверджені наказом Державіаслужби від 27.06.2019 № 809 (зі змінами);

3. Процедура PR АМТО.В-002 «Інструктивний матеріал щодо оцінювання кваліфікації та компетентності інструкторів, екзаменаторів, спостерігачів та експертів з оцінювання практичних навичок в організації з підготовки до технічного обслуговування Part-147».

Х. Призначення та мета

Дана Процедура розроблена з метою встановлення порядку дій при організації та прийому екзаменів з типу повітряного судна в Державіаслужбі, як передбачено пунктом 66.В.200 Додатка 3 (Part-66) до Авіаційних правил.

XI. Призначення екзаменаторів та осіб, які контролюють питання

11.1. Призначення осіб, які контролюють питання

З метою захисту екзаменаційних питань, що становлять екзаменаційний базис, наказом Голови Державіаслужби призначається особа, яка контролює питання (далі – головний екзаменатор). Ця особа є співробітником Державіаслужби та є відповідальною за виконання положень цієї Процедури.

Вимоги до екзаменаційних питань, їх розробки, використання та зберігання наведені у розділі XIII цієї Процедури.

11.2. Призначення екзаменаторів

11.2.1. Заявка на призначення екзаменатора

У разі необхідності проведення певного екзамену з типу повітряного судна на офіційному сайті Державіаслужби оголошується набір екзаменаторів на безоплатній основі та зазначаються кваліфікаційні вимоги до таких екзаменаторів, а саме: знання за фахом, педагогічна майстерність та знання стандарту екзаменування.

У разі проведення екзаменування у форматі практичного оцінювання застосовуються вимоги до експерта з оцінювання практичних навичок (далі – екзаменатор).

Більш детальний перелік кваліфікаційних вимог міститься у процедурі PR AMTO.B-002.

Зразок Заявки на призначення екзаменатора наведений у додатку 1 цієї Процедури.

Кандидат на призначення екзаменаторів має надати до Державіаслужби заповнену належним чином заявку та копії всіх документів, що підтверджують його/її кваліфікацію.

11.2.2. Оцінювання компетентності

Після надходження заявки та доданих до неї копії документів, що підтверджують кваліфікацію головний екзаменатор перевіряє надані документи на відповідність вимогам та приймає рішення щодо доцільності проведення оцінювання компетентності.

У разі відхилення кандидата на призначення екзаменатором, ця особа інформується про прийняте рішення офіційним листом Державіаслужби.

Якщо кандидат на призначення екзаменатором відповідає всім застосовним вимогам, головний екзаменатор Державіаслужби оформлює персональну справу кандидата.

Наступний мінімум інформації, який відноситься до сфери діяльності, має зберігатися у записах у відношенні до кожного екзаменатора:

- (a) ПІБ
- (b) Дата народження
- (c) Досвід

(d) Кваліфікація

(e) Інформація про отриману підготовку

(f) Підготовка з підвищення кваліфікації

(g) Межі повноважень

(h) Заявка на призначення екзаменатором та протокол оцінювання компетентності

(i) Дата призначення екзаменатором та у разі необхідності припинення повноважень екзаменатора (копія відповідного наказу/ів Державіаслужби).

Записи можуть зберігатися у будь-якому форматі, але мають знаходитися під контролем головного екзаменатора з обмеженим доступом для забезпечення того, що документи не будуть змінені у недозволеній спосіб.

Форма особової картки наведена у додатку 2 цієї Процедури.

Для оцінювання компетентності у Державіаслужби створюється відповідна кваліфікаційна комісія, призначається час та місце проведення співбесіди, про що кандидат на призначення екзаменатором інформується офіційним листом Державіаслужби.

При проведенні оцінюванні компетентності враховується наступне.

Щоб вважатися компетентним, екзаменатор повинен бути:

1) добре обізнаним щодо елементів, які включені до його обсягу екзаменування, а також щодо стандарту екзаменування та цієї Процедури;

2) підготовленим до методики екзаменування. Екзаменатор повинен бути добре обізнаним з метою екзаменування та проводити екзаменування таким чином, щоб були продемонстровані справжні здібності студента. Це включає технічні знання, а також за допомогою описових питань повинен визначити здатність студента правильно використовувати необхідну «документовану фазу» операцій з ТО (здатність правильно розуміти записи з ТО, такі як запити на завдання (task requests) або звіти з ТО, та доповіді в зрозумілий та достатній спосіб про виконані завдання або прийняті рішення (тобто усунення несправностей). Екзаменатор повинен дотримуватися нейтралітету та вести себе таким чином, щоб не вплинути на результат екзамену, наприклад, шляхом надання надмірної допомоги або пояснень кандидату;

3) досвідченим і, зокрема, екзаменатор повинен бути ознайомлений з інструментами та методами екзаменування, які використовуються у Державіаслужбі для проведення екзаменів (письмовий екзамен, за допомогою комп'ютера, тощо).

Усі екзаменатори повинні бути в змозі продемонструвати розуміння вимог пункту 5 Доповнення III до Part-66 та відповідно стандарту екзаменування, включаючи вимоги до розробки екзаменаційних питань.

Після проведення оцінювання компетентності оформлюється відповідний протокол, форма якого наведена у додатку 3 цієї Процедури.

11.2.3. Призначення екзаменатора

За результатами проведеної співбесіди кваліфікаційною комісією, яку зазвичай очолює головний екзаменатор, приймається рішення про призначення екзаменатора.

Головний екзаменатор готує проект Меж повноважень екзаменатора (додаток 4 цієї Процедури) та проект відповідного наказу Державіаслужби. Після підписання наказу та відповідних Меж повноважень екзаменатор інформується офіційним листом про його/її призначення та отримує оригінал Меж повноважень. Копія Меж повноважень призначеного екзаменатора зберігається у його/її персональній справі.

Межі повноважень мають реєстраційний номер згідно послідовності.

Межі повноважень видаються на термін, що не перевищує двох років за умови проходження всіх необхідних курсів з підвищення кваліфікації, або на менший термін. Наприклад: до дати чергового проходження курсу підготовки з людського фактору, сучасних технологій, чинного авіаційного законодавства, тощо.

Інформація щодо наказу про призначення екзаменатора зазначається у заявці (додаток 1 цієї Процедури)

ХІІ. Вимоги до екзаменаційних приміщень

Розміри та конструкція екзаменаційних приміщень та приміщень для проведення практичного оцінювання мають забезпечувати захист від несприятливих погодних умов і належне проходження всіх запланованих екзаменів та практичного оцінювання у будь-який конкретний день.

Екзаменаційні приміщення для усного та письмового екзаменування повинні бути обладнані згідно зі стандартом, зазначеним у пункті 66.B.200 додатка 3 до Авіаційних правил, а саме:

1) крім спеціальної документації, необхідної для екзаменів на тип повітряного судна, кандидат може мати при собі тільки екзаменаційні папери;

2) кандидати, що складають екзамен, мають розміщуватися таким чином, щоб жоден із них не мав змоги прочитати екзаменаційну роботу іншого кандидата.

Приміщення для проведення практичного оцінювання мають бути забезпечені усім необхідним інструментом, обладнанням та добіркою зразків повітряних суден, двигунів, частин повітряних суден та обладнання авіоніки.

Головний екзаменатор Державіаслужби перевіряє екзаменаційні приміщення/ приміщення для проведення практичного оцінювання напередодні призначеної дати екзаменування та приймає рішення про їх готовність. У разі наявності невідповідностей він оформлює акт у довільній формі та екзаменування переноситься на інший день, після усунення зазначених у акті невідповідностей.

ХІІІ. Вимоги до екзаменаційних питань

До проведення екзамену всі екзаменаційні питання мають зберігатися в умовах обмеженого доступу таким чином, щоб кандидати не знали, які саме питання становитимуть екзаменаційний базис.

Екзамени на тип мають відповідати вимогам стандарту, зазначеного у Доповненні ІІІ до додатка 3 до Авіаційних правил.

Екзаменування має ґрунтуватися на усному, письмовому або практичному оцінюванні або їх комбінації і повинно відповідати таким вимогам:

(а) Питання усного екзаменування мають бути відкриті.

(б) Питання письмового екзаменування мають бути описового типу або у вигляді тестових питань.

(в) Практичне оцінювання має визначити компетентність особи виконувати певні задачі.

(г) Теми для екзаменування мають бути з переліку розділів екзаменування з типу, зазначеного в пункті 3 Доповнення ІІІ до додатка 3 до Авіаційних правил на відповідному рівні.

(д) Неправильна відповідь має здаватися однаково правдоподібною для будь-якої особи, необізнаної з цього питання. Всі варіанти повинні чітко стосуватися питання, мати однакову лексику, граматичну будову та довжину.

(е) У числових питаннях неправильні відповіді мають відповідати процедурним помилкам, таким як використання неправильних знаків або неправильне перетворення одиниць. Вони не мають бути випадковими цифрами.

(ж) Екзаменування має гарантувати досягнення таких цілей:

1. Розуміння та впевнене обговорення конструкції повітряного судна та його систем.

2. Гарантування безпечного виконання технічного обслуговування, перевірок та повсякденної роботи згідно з керівництвом з технічного обслуговування та інших відповідних інструкцій і завдань для певного типу повітряного судна, наприклад визначення несправностей, ремонту, налаштування, заміни, регулювання та функціональні перевірки, такі як запуск двигуна та інші, якщо вимагається.

3. Правильне використання всієї технічної літератури і документації на повітряне судно.

4. Правильне використання спеціалізованих/спеціальних інструментів і тестового обладнання, зняття та заміни компонентів і модулів певного типу повітряного судна, включаючи технічне обслуговування «на крилі».

Призначений екзаменатор розробляє у найкоротший термін після його призначення на безоплатній основі для кожного застосовного до певного типу повітряного судна розділу АТА та відповідного рівня знань трьохкратний запас тестових питань, по одному питанню відкритого типу з моделлю відповіді на кожен розділ АТА, а також, перелік завдань для практичного оцінювання та передає головному екзаменатору на зберігання.

Для описових питань та усного питань відкритого типу екзаменатор також готує модель відповіді. Вимоги до створення тестових та описових питань наведені у GM 66.B.200 до додатка 3 до Авіаційних правил.

Головний екзаменатор Державіаслужби несе відповідальність за захист та зберігання екзаменаційних питань, що становлять екзаменаційний базис, та моделей відповідей до них. Ці екзаменаційні питання зберігаються на сервері Державіаслужби в окремій папці, захищеній паролем, доступ до якої має тільки головний екзаменатор.

Напередодні екзамену екзаменатор визначає, які конкретні вимоги пункту 5 Доповнення III до додатка 3 до Авіаційних правил будуть реалізовуватись у письмовій формі (тестові і описові питання), усно або у формі практичного оцінювання та повідомляє про це головного екзаменатора.

Принаймні 25 питань для категорії В1 та 20 питань для категорій В2 або С повинні бути письмовими, з них принаймні одне описового типу.

Головний екзаменатор готує для кожного виду екзамену окремі екзаменаційні завдання з використанням бази екзаменаційних питань/ переліку завдань для практичного оцінювання, бланки аркуша відповіді, друкує їх у необхідній кількості відповідно до поданих заявок на складання екзамену та запечатує у конверт. Для письмового екзамену з використанням тестового завдання кількість екзаменаційних питань повинна бути кратною 4.

Форма екзаменаційного завдання та аркуша відповіді наведена у додатку 5 цієї Процедури.

До початку екзамену конверт зберігається у сейфі кім. 1810 Державіаслужби.

Щонайменше раз у шість місяців впроваджується нові описові питання, а вживані питання вилучаються.

XIV. Організація та проведення екзаменів

14.1. Заявка на проведення екзамену

Кандидати можуть звертатися з приводу складання екзаменів поодинці або в групах.

Звернення належить подавати за формою «Заявка на екзаменування з типу повітряного судна» (Додаток 6 цієї Процедури) на адресу:

**Державна авіаційна служба України
проспект Перемоги 14
Київ, 01135**

Заявка реєструється у відділі документаційного забезпечення та контролю за виконанням, звідки потрапляє до головного екзаменатора.

Після подачі заявки про екзамен кандидатові присвоюється персональний ідентифікаційний номер (далі – ПІН), яким він користуватиметься на першому та всіх наступних екзаменах.

У зв'язку з тим, що максимальна кількість послідовних спроб складання екзамену дорівнює трьом, а потім підходи з трьох спроб дозволені після річного періоду очікування між підходами, Заявник має проінформувати в письмовій формі Державіаслужбу про кількість і дати спроб протягом минулого року, а також де ці спроби мали місце. Державіаслужба є відповідальною за перевірку кількості спроб протягом застосовного терміну.

Період очікування 30 днів є обов'язковим після першої невдалої спроби в рамках одного підходу, а період очікування 60 днів вимагається після другої невдалої спроби.

Якщо кількість спроб екзаменування, періоди очікування після невдалих спроб не порушують вимоги Part-66 головний екзаменатор повідомляє про необхідність приймання екзамену призначеного екзаменатора, на підставі визначеній екзаменатором формі екзамену готує відповідні екзаменаційні завдання, як зазначено у процедури розділу XIII, призначає дату/місце проведення екзамену та перевіряє готовність екзаменаційних приміщень.

Кандидати повідомляються офіційним листом Державіаслужби про місце, дату проведення екзамену та їх ПІН.

Усний, письмовий екзамен та практичне оцінювання проводяться у різні дні.

В день проведення письмового та усного екзамену Головний екзаменатор також оформлює відповідну заявку на перепустку до приміщення Міністерства інфраструктури України.

Практичне оцінювання проводиться на повітряному судні. У зв'язку з тим, що повітряне судно, на якому буде проводитися практичний екзамен, знаходиться у контрольованій зоні аеропорту/ аеродрому, порядок доступу головного екзаменатора, призначеного екзаменатора та кандидатів до контрольованих зон/повітряного судна обумовлюється відповідним договором між кандидатом, екзаменатором та експлуатантом/власником повітряного судна.

Кандидат на складання екзамену та призначений екзаменатор для отримання перепустки повинні мати при собі документи, що підтверджують особистість.

14.2. Порядок проведення письмового екзамену

Призначений екзаменатор не має мати родинних зав'язків з кандидатами, а також брати участь у їх підготовці до екзамену.

У призначений день на екзамен, кандидату(ам) та екзаменатору виділяються відповідні робочі місця у приміщенні, де проводиться письмовий екзамен з типу повітряного судна.

Перед початком екзамену екзаменатор отримує конверт, в якому містяться екзаменаційні завдання та бланки аркуша(ів) відповіді.

Час на екзаменування визначається на підставі наступних номінальних величин: 90 сек на тестове питання та 20 хвилин на описове питання або усне питання відкритого типу. Мінімальний час складання екзамену становить 6 астрономічних годин.

Екзаменування з типу проводиться у присутності призначеного екзаменатора та головного екзаменатора Державіаслужби.

Перед початком екзамену кандидату повідомляються правила складання екзамену та попередження про наслідки у разі порушення стандарту екзаменування.

Усі екзаменаційні папери екзаменатор роздає кандидату(ам) на початку екзамену і вони повертаються екзаменаторові наприкінці складання екзамену. В аркуші відповіді у відповідній графі кожен кандидат вписує свій ПІН.

У період, передбачений для складання екзамену, не дозволяється виносити екзаменаційні папери з приміщення, де відбувається екзамен.

Крім спеціальної документації, необхідної для екзаменів на тип повітряного судна, кандидат може мати при собі тільки екзаменаційні папери.

Кандидати, що складають екзамен, мають розміщуватися таким чином, щоб жоден із них не мав змоги прочитати екзаменаційну роботу іншого кандидата. Не дозволяється спілкуватися з іншими особами, окрім екзаменатора.

Державіаслужба забезпечує всіма необхідними для екзамену матеріалами. На столах не може бути жодних інших матеріалів.

Кандидати можуть використовувати власні авторучки. Використання калькуляторів не дозволяється. Мобільні телефони, планшети, тощо повинні бути вимкнені та розміщені в особистих речах кандидата за межами екзаменаційного приміщення.

Кандидати не можуть використовувати інших паперів ніж ті, що отримані на екзамені.

Після закінчення екзамену всі екзаменаційні папери, які видані екзаменатором, повинні бути повернені екзаменатору.

Всі відповіді повинні бути вписані до аркушу відповіді до закінчення екзамену. Час, що призначений на екзамен, не продовжується.

Кандидати відокремлюється один від одного так, щоб вони не могли читати екзаменаційних документів інших кандидатів. Кандидатам ні з ким, не дозволяється розмовляти, за винятком екзаменатора. Під час всього екзамену кандидатам не дозволено підтримувати зв'язок між собою.

Якщо кандидат хоче розмовляти з екзаменатором, то він повинен підняти руку.

ПРИМІТКА: Екзаменатор відповідатиме лише на питання, що стосуються проведення екзамену, та не вдаватиметься в дискусії, які стосуються інтерпретації слів або складних питань в екзаменаційних паперах.

На вимогу екзаменатора кандидати повинні закінчити роботу та відкласти авторучки, та повинні лишитися на своїх місцях до закінчення збирання всіх відповідей.

Кандидатам, які порушили вимоги до складання екзамену, забороняється складати будь-які подальші екзамени протягом 12 місяців від дати екзамену, під час якого було встановлено порушення.

Кожен кандидат, який спробує забрати з собою екзаменаційні матеріали, підлягатиме дискваліфікації з екзамену, який складав і може підлягати спеціальним умовам під час наступних екзаменів.

Кожне порушення процедур проведення екзаменів може спричинити дискваліфікацію кандидата та його усунення від участі в наступних екзаменах.

14.3. Порядок проведення усного екзамену

У призначений день на екзамен, кандидату та екзаменатору виділяються відповідні робочі місця у приміщенні, де проводиться усний екзамен з типу повітряного судна.

Перед початком екзамену екзаменатор отримує конверт, в якому міститься екзаменаційне завдання.

Час на екзамен визначається з урахуванням наступних номінальних величин: 40 хвилин на обмірковування відповідей, створення тезисів в аркуші відповіді та 10 хвилин відповіді на кожне питання.

Інші процедури, зазначені у пункту 14.2 цієї Процедури, є незмінними.

14.4. Порядок проведення практичного оцінювання

Перелік завдань екзаменатор отримує від головного екзаменатора Державіаслужби в день проведення такого екзамену.

Екзаменатор має впевнитися, що кандидат здатен використовувати документацію, інструмент, тощо та безпечно виконати складне завдання (в цілому).

Оцінюються такі завдання :

Визначення місцезнаходження;

Виконання функціональних/ експлуатаційних перевірок;

Обслуговування та наземне обслуговування;

Зняття та встановлення компонентів;

Використання переліку мінімального обладнання;
Пошук і усунення несправностей.

Всі роботи виконуються відповідно до технічної документації розробника (виробника) ПС (компоненту ПС).

Кожному кандидату надається не менше ніж одне завдання на кожну визначену систему повітряного судна. Завдання має бути таким, що можна виконати однією особою.

Кандидат повинен:

Ознайомитись із завданням,

Знайти необхідну технічну документацію,

Визначити необхідний інструмент, обладнання, витратні матеріали,

Виконати завдання, пояснюючи свої дії екзаменатору.

14.5 Оцінювання результатів екзаменів та документування

14.5.1. Екзамен у формі тестового завдання оцінюється екзаменатором за допомогою шаблону правильних відповідей. Для складання екзамену у формі тестового завдання прохідний бал становить 75%. Результат екзамену у такому форматі зазначається у аркуші відповіді.

14.5.2. Через складності в оцінюванні описових питань за допомогою виключно ключових пунктів, існує необхідність в оцінюванні та розгляді методу, яким був написаний звіт.

Загальна кількість балів за кожне питання складатиме до 100 балів та повинна відображати, як комбінацію технічного елементу (ключові пункти) так і елемент стилю звіту.

Кожен ключовий пункт буде оцінюватися за його важливістю та мати бали, призначені для цього пункту. Загалом це складатиме 60% оцінки.

Ключові пункти є «важливими елементами», що можуть бути основані на знаннях або на досвіді та будуть включати інші фактори, орієнтовані на технічному обслуговуванні, такі як відповідні заходи безпеки або законодавчі методи, якщо доречно.

Надмірне згадування про необхідність посилань на Керівництво з технічного обслуговування або перевірок з безпеки можуть вважатися марним.

Відповідь на питання буде проаналізовано стосовно зрозумілості та методу написання звіту і матиме виділену «вагу», яка відображається у 40% від оцінки.

Відповідь повинна показати здатність кандидата висловитися технічною мовою. Це включає легкість мови для читання, основну граматику та використання термінології.

Звіт має початок та логічний процес, щоб досягти висновку.

Використання підтверджуючих діаграм не заохочується, але, якщо вони використовуються, то повинні доповнювати відповідь, а не замінити розгорнутий текст відповіді.

Звіт не повинен бути пронумерований, розбитий на пункти або у вигляді списку.

У межах розумного, кандидат не повинен бути оштрафований за орфографічні помилки.

Нульова оцінка надається лише при виняткових обставинах. Навіть якщо студент неправильно зрозумів питання та дає відповідь на інше питання, необхідно виставити співчуваючу оцінку, хоча б тільки за стиль звіту, аж до максимального дозволеного відсотку.

Дві виставлені оцінки екзаменатор складає разом та вписує результат в аркуші відповіді.

14.5.3. Для усних питань відкритого типу оцінювання відповіді також складає комбінацію технічного елементу (ключові пункти) так і елемент стилю.

Кожен ключовий пункт буде оцінюватися за його важливістю та мати бали, призначені для цього пункту. Загалом це складатиме 60% оцінки. Відповідь на питання буде проаналізовано стосовно зрозумілості та методу висловлення відповіді і матиме виділену «вагу», яка відображається у 40% від оцінки.

Відповідь повинна показати здатність кандидата висловитися технічною мовою. Це включає легкість мови для читання, основну граматику та використання термінології.

Відповідь має початок та логічний процес, щоб досягти висновку.

Дві виставлені оцінки екзаменатор складає разом та вписує результат в аркуші відповіді (нотатках кандидата).

14.5.4. Практичне оцінювання

Екзаменатор оцінює виконання завдання за наступними критеріями:

- робота виконується із дотриманням правил техніки безпеки;
- відсутність намірів порушення технологічних карт;
- інструмент, обладнання, витратні матеріали використовуються за призначенням;
- продемонстровано знання особливостей експлуатації системи, на якій виконується робота.

Завдання вважається зарахованим, якщо його виконання відповідає вказаним нижче критеріям та було виконане протягом часу, що відводиться на завдання.

5 – Зразкове виконання завдання в умовах підготовки. Кандидат передбачує і легко пристосовується до умов роботи, виконуючи всі питання, пов'язані з безпекою і необхідними процедурами.

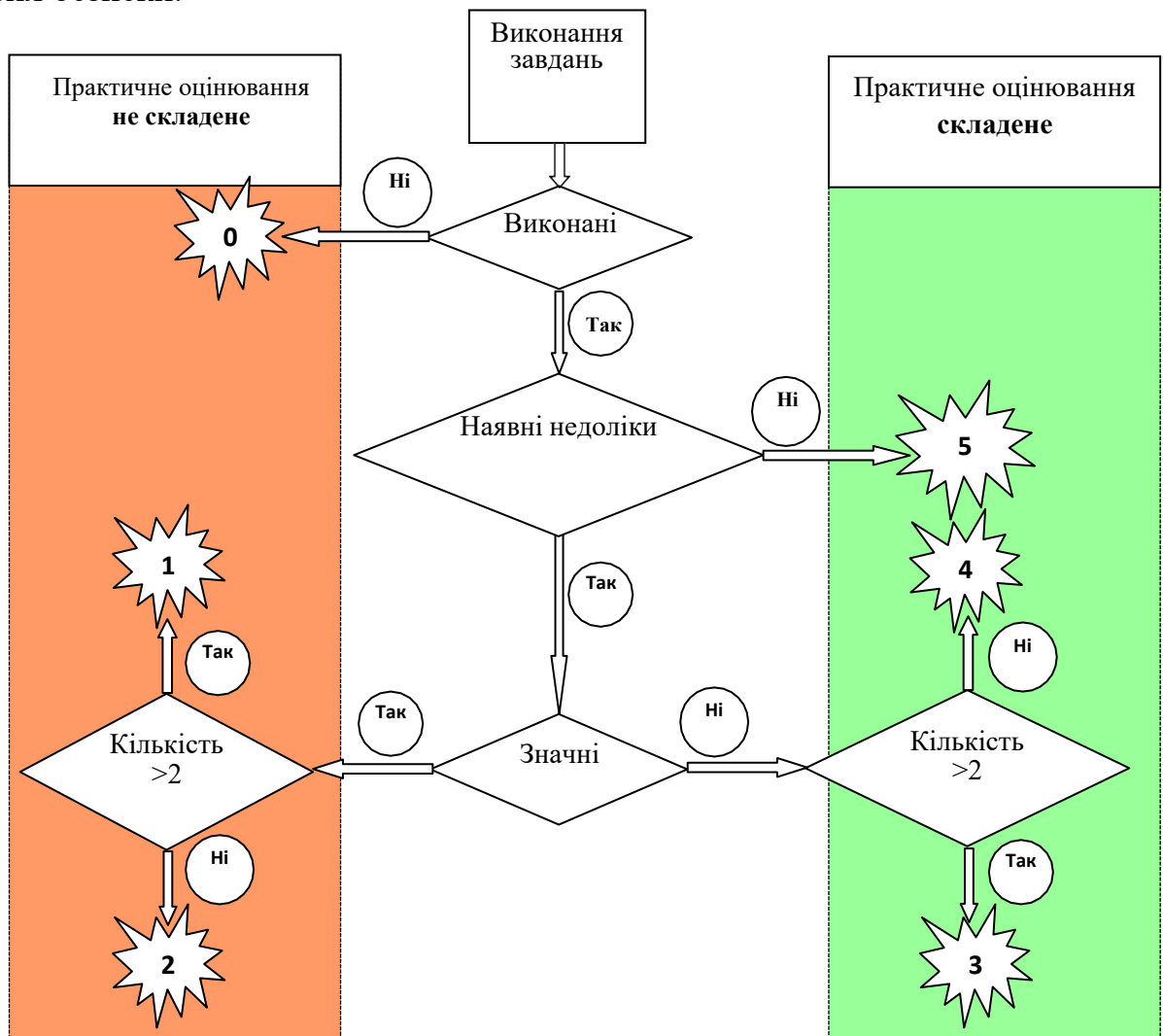
4 – Мета виконання завдання досягнута. Завдання виконано з дотриманням правил безпеки. Незначні недоліки, щодо використання інструменту та/або обладнання.

3 – Мета виконання завдання була досягнута, однак з великою кількістю незначних недоліків. Завдання виконано з дотриманням правил безпеки.

2 – Завдання виконано з дотриманням правил безпеки. Робота виконано з одною серйозною помилкою. Присутні незначні недоліки у виконанні завдань.

1 – Завдання виконано дуже недбало. Більше ніж одна серйозна помилка у виконанні процедур. Навички та знання мінімальні.

0 – Завдання невиконане. Відсутність достатніх знань та недотримання правил безпеки.

14.5.5. Результати екзамену документуються екзаменатором у відповідному звіті (додаток 7 цієї Процедури). У Звіті з проведення екзамену екзаменатор записує ПІН кандидата, записує інформацію щодо повітряного судна, яке використовувалося для екзамену (у разі необхідності), результат екзамену (залік/ незалік), дату, час початку/ завершення екзамену, тривалість, зауваження, примітки та інші відповідні графи. Цей звіт передається головному екзаменатору, який в свою чергу вписує ім'я та прізвище кандидата, якому був присвоєний певний ПІН.

Копія звіту з проведення екзамену висилається головним екзаменатором Державіаслужби поштою впродовж 10 робочих днів після закінчення екзамену заявнику. У випадку неотримання результатів, заявник може отримати

результати екзамену особисто в Державіаслужбі. Результати екзаменів не висилаються факсом або e-mail.

У разі задовільного складання екзамену головний екзаменатор оформлює сертифікат визнання за процедурою, зазначеною у розділі XV.

Результати екзамену, екзаменаційні папери, заявки кандидатів та копії сертифікатів визнання зберігаються головним екзаменатором у сейфі кім. 1810 Державіаслужби протягом необмеженого терміну в умовах обмеженого доступу.

XV. Видача сертифікату визнання

Підготовку проєктів Сертифікатів (форма додатку 8 цієї Процедури) виконує головний екзаменатор Державіаслужби. Сертифікати нумеруються згідно послідовності.

Після підписання Сертифікатів заступником Голови Державіаслужби головний екзаменатор вносить данні про Сертифікати до Журналу обліку сертифікатів, а саме:

Прізвище та Ім'я слухача, дата та місто його народження,

Назва екзамену з типу,

Терміни проведення екзамену з типу,

Номер сертифікату та дата його видачі.

Копія сертифікату зберігається у головного екзаменатора відповідно до процедури пункту 14.5.5.

Видача сертифікатів заявникам здійснюється особисто під підпис у Журналі обліку сертифікатів.

XV. Додатки

Додаток 1

Заявка на призначення екзаменатором

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

« ____ » _____ 20 ____ року.

ЗАЯВКА

на призначення екзаменатором* з типу повітряного
судна _____

*(теоретичного екзамену/ практичного оцінювання)

1. Персональні данні:

Прізвище.....Ім'я.....

Дата народження .....Місце народження.....

Освіта**.....Громадянство.....

Контактний телефон/ e-mail.....

Працевлаштування: .....

Адреса реєстрації: .....

Поштова адреса: .....

2. Кваліфікація екзаменатора, сертифікати, дипломи, курси підготовки / підвищення кваліфікації**.

Свідоцтво, диплом Назва	Орган, який видав	дата		Номер
		початку	завершення	

Продовження додатку 1

3. Досвід**

.....

.....

.....

.....

.....

1. Попереджений (а) про відповідальність відповідно до чинного законодавства України, заявляю, що надав зазначені вище дані правдиво.
2. Відповідно до Закону про захист персональних даних Я даю згоду на обробку моїх персональних даних Державіаслужбою. Мене поінформували про право доступу та виправлення своїх персональних даних.
3. Я даю згоду на публікацію моїх персональних даних для цілей кваліфікаційної комісії Державіаслужби: ім'я та прізвище, номер мобільного телефону, номер та обсяг Меж повноважень, а також регіон країни, в якій я здійснюю авіаційну діяльність.

_____ (Підпис екзаматора)

4. Записи та рішення кваліфікаційної комісії

Кандидат на призначення екзаматором пройшов/ не пройшов оцінювання компетентності.
Протокол додається.

Екзаматор призначений відповідно до наказу Державіаслужби від _____ № _____.

Особова картка екзаменатора

Особисті данні:

ПІБ	
Посада	
Дата народження	
Номер меж повноважень	
Дата видачі та термін дії меж повноважень	
Продовження дії меж повноважень	

Кваліфікація:

--

Досвід:

Період	Опис

Інформація про отриману підготовку (до початку роботи):

Тип курсів	Опис
Курси підготовки екзаменаторів	
Курси підготовки на тип	
Інші технічні курси	

Подальша підготовка:

Курси підвищення кваліфікації	
Інші технічні курси	

Межі повноважень:

Обов'язки Екзаменатор теоретичного екзамену/ практичного оцінювання	Рейтинг/ категорія	Обмеження (тип ПС)

Дата призначення екзаменатором	
Дата припинення повноважень екзаменатора (якщо застосовується)	

Протокол оцінювання компетентності екзаменатора

Ім'я		Прізвище
Оцінювання компетентності		
Вимоги	Очікуваний результат	Фактичний результат
Знання предмету	Обізнаність щодо елементів, які передбачаються до його обсягу екзаменування	
Методика екзаменування	Обізнаність з метою екзаменування та проведення екзаменування таким чином, щоб були продемонстровані справжні здібності кандидата. Це включає технічні знання, а також за допомогою описових питань повинен визначити здатність студента правильно використовувати необхідну «документовану фазу» операцій з ТО (здатність правильно розуміти записи з ТО, такі як запити на завдання (task requests) або звіти з ТО, та доповіді в зрозумілий та достатній спосіб про виконані завдання або прийняті рішення (тобто усунення несправностей). Екзаменатор повинен дотримуватися нейтралітету та вести себе таким чином, щоб не вплинути на результат екзамену, наприклад, шляхом надання надмірної допомоги або пояснень кандидату	
Досвід	Екзаменатор повинен бути ознайомлений з інструментами та методами екзаменування, які використовуються у Державіаслужбі для проведення екзаменів (письмовий екзамен, за допомогою комп'ютера, тощо).	
Знання стандарту екзаменування та процедур Державіаслужби	Демонстрація розуміння вимог пункту 5 Доповнення III до Part-66, Процедури PR AML.A-003, вимог до розробки екзаменаційних питань	

Висновок: _____

Кваліфікаційна комісія:

Головний екзаменатор:

_____

(підпис)

_____

(ім'я, прізвище)

Члени комісії:

_____

(підпис)

_____

(ім'я, прізвище)

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

Межі повноважень екзаменатора

Прізвище: _____

Ім'я: _____

Межі повноважень дійсні з посвідченням особистості з фотографією

_____

Посада відповідальної особи: _____

_____

Ім'я та прізвище відповідальної особи: _____

_____

Підпис відповідальної особи: _____

_____

Дата видачі повноважень: _____

Обсяг Меж повноважень:

Екзаменування з типу категорії В1/ В2 наступних повітряних суден:

Повітряне судно 1 (двигун)

Повітряне судно 2 (двигун)

Екзаменування проводиться у форматі письмового/ усного екзамену та практичного оцінювання (*зайве викреслити*)

Термін дії меж повноважень: _____

Форма екзаменаційного завдання та аркуша відповіді

 ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ	Екзаменаційне завдання з типу повітряного судна _____ категорії _____
ПІН кандидата	

Примітка: Відповідно до формату екзаменування незастосовні розділи видалити

Письмова частина у форматі тестового завдання

1.	Питання 1
a)	Відповідь 1
b)	Відповідь 2
c)	Відповідь 3
2.	Питання 2
a)	Відповідь 1
b)	Відповідь 2
c)	Відповідь 3

Письмова частина у форматі описового питання

1. Описове питання 1
2. Описове питання 2

Усне екзаменування з використанням питань відкритого типу

1. Питання відкритого типу 1
2. Питання відкритого типу 2

Практичне оцінювання:

1. Завдання 1
2. Завдання 2

Продовження додатка 5

 ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ	Аркуш відповіді для екзаменування з типу повітряного судна _____ категорії _____
ПІН кандидата	

Письмова частина у форматі тестового завдання

Правильну відповідь необхідно відмітити галочкою. У разі виправлення поставити підпис біля виправленого варіанту відповіді

	a)	b)	c)	Результат V/-		a)	b)	c)	Результат V/-
1.					5.				
2.					6.				
3.					7.				
4.					8.				

Правильних відповідей _____ / з _____;

Відсоток правильних відповідей: _____.

Підпис екзаменатора: _____ / прізвище та ім'я екзаменатора

Письмова частина у форматі описового питання

1. Відповідь на питання 1

Відсоток за ключовими пунктами: _____

Відсоток зрозумілості та методу написання звіту: _____

Загальна оцінка: _____ %

Підпис екзаменатора: _____ / прізвище та ім'я екзаменатора

2. Відповідь на питання 2

Відсоток за ключовими пунктами: _____

Відсоток зрозумілості та методу написання звіту: _____

Загальна оцінка: _____ %

Усне екзаменування з використанням питань відкритого типу

1. Нотатки для питання 1

Відсоток за ключовими пунктами: _____

Продовження додатка 5

Відсоток зрозумілості та методу написання звіту: _____

Загальна оцінка: _____ %

Підпис екзаменатора: _____ / прізвище та ім'я екзаменатора

Примітка: Аркуші додаються в міру необхідності

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

Реєстраційний номер

Заява на проведення екзамену з типу повітряного судна

На проведення екзамену з типу повітряного судна:

(тип ПС, двигун)

Оберіть категорію:

B1.1	☐
B1.2	☐
B1.3	☐
B1.4	☐
B2	☐
C	☐

1. Персональні данні:

Прізвище.....Ім'я.....

Дата народження.....Місце народження.....

Освіта.....Громадянство.....

ІНН:

2. Контактний телефон/ e-mail.....

3. Працевлаштування: .....

4. Адреса реєстрації: .....

5. Поштова адреса, якщо вона відрізняється від пункту 4:
.....

6. Кількість та місце спроб складання екзамену: .....

Підпис кандидата: .....

Звіт з проведення екзамену

**ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ**

**Звіт № ...../...../.....
з проведення екзамену з типу**

Категорія В1.....	
Категорія В2	
Категорія С	

- позначити відповідним знаком „V”;
- для В1 дописати підкатегорію.

Прізвище кандидата:		Ім'я:		ПІН:	
---------------------	--	-------	--	------	--

1	Дані про повітряне судно, яке використовується для екзамену				
Тип ПС			Реєстраційний номер		
Тип двигуна					

1a	Проходження екзамену							
Дата	Частина екзамену	Час початку		Час завершення		Тривалість екзамену		Зауваження
		ГОД	ХВ	ГОД	ХВ	ГОД	ХВ	
	письмова							
	усна							
	практична							

2	Остаточний результат екзамену	
	Зараховано (*)	Незараховано (*)

3	Зауваження

4	Власне ім'я та прізвище екзаменатора	Підпис екзаменатора

Продовження додатка 7

ЧАСТИНА 1 – ПС ТА ЙОГО СИСТЕМИ		B1				B2				C		
АТА	Примітка: екзаменатор має вибрати. Як пройти кожен розділ АТА, тобто письмово. Усно або з практичним оцінюванням. У випадку практичного оцінювання необхідно в частині 4 зазначити, які саме завдання були включені до екзамену	рівень	письмовий	практичний	усний	рівень	письмовий	практичний	усний	рівень	письмовий	усний
100	Розділи АТА, які не застосовуються для певного типу літака/ вертольоту видалити		*	**	***		*	**	***		*	***
05	Часові обмеження / форми технічного	1				1				1		
06	Розміри/Зони (МТОМ тощо)	1				1				1		
07	Підйом та кріплення	1				1				1		
08	Центрування і зважування	1				1				1		
09	Буксирування і руління	1				1				1		
10	Паркування/стоянка, зберігання та повернення в експлуатацію	1				1				1		
11	Таблички та маркування	1				1				1		
12	Обслуговування	1				1				1		
20	Стандартні практики – тільки окремих тип	1				1				1		
18	Вертольоти Аналіз вібрації та шуму (усунення неспівконусності лопатей)	3				-				1		
60	Стандартні практики несучого гвинта	3				-				1		
62	Несучі гвинти	3				1				1		
62A	Несучі гвинти - моніторинг та індикація	3				3				1		
63	Приводи несучого гвинта	3				1				1		
63A	Приводи несучого гвинта – моніторинг та індикація	3				3				1		
64	Хвостовий гвинт	3				1				3		
64A	Хвостовий гвинт – моніторинг та індикація	3				3				1		
65	Привод хвостового гвинта	3				1				1		
65A	Привод хвостового гвинта – моніторинг та індикація	3				3				1		
66	Лопаті, що складаються/Пілон	3				-				1		
67	Органи управління гвинтами	3				-				1		
53	Конструкція планера (вертоліт)	3				-				1		
25	Аварійно-рятувальне обладнання на воді	3				1				1		
51	Конструкції планера літака Стандартні практики і конструкція (класифікація пошкоджень, оцінювання та ремонт)	3				1				1		

Продовження додатка 7

53	Фюзеляж	3			1			1		
54	Гондоли/пілони	3			1			1		
55	Стабілізатори	3			1			1		
56	Вікна	3			1			1		
57	Крила	3			1			1		
52	Двері	3			1			1		
27A	Керуючі аеродинамічні поверхні (всі)	3			3			1		
-	Системи ідентифікації зон і ділянок (літак та вертольот)	1			1			1		
21	Системи планера Кондиціонування повітря	3			3			1		
21A	Постачання повітря	3			2			1		
21B	Герметизація	3			3			1		
21C	Пристрої безпеки та сповіщення									
22	Автопілот	2			3			1		
23	Системи зв'язку	2			3			1		
24	Електроенергія	3			3			1		
25	Обладнання та оснащення	3			1			1		
25A	Електронне обладнання включаючи аварійно-рятувальне обладнання	1			3			1		
26	Протипожежний захист	3			3			1		
27	Органи управління польотом	3			2			1		
28	Паливні системи	3			2			1		
28A	Паливні системи – моніторинг та індикація	3			3			1		
29	Гідравлічна енергія	3			2			1		
29A	Гідравлічна енергія – моніторинг та індикація	3			3			1		
30	Захист від льоду та дощу	3			3			1		
31	Системи індикації/запису та приладові системи	3			3			1		
32	Шасі	3			2			1		
32A	Шасі – моніторинг та індикація	3			3			1		
33	Освітлення	3			3			1		
34	Навігація	2			3			1		
35	Кисень	3			2			1		
36	Пневматика	3			2			1		
36A	Пневматика – моніторинг та індикація	3			3			1		
37	Вакуум	3			2			1		
38	Вода/Відходи	3			1			1		
41	Водяний баласт	3			1			1		
42	Інтегрована модульна авіоніка	2			3			1		

Продовження додатка 7

44	Системи кабіни	2				3				1		
45	Бортова система технічного обслуговування (або покрита пунктом 31)	3				3				3		
46	Інформаційні системи	2				3				1		
50	Вантажні та допоміжні відсіки	3				1				1		
70	Стандартні технологічні процеси – двигуни Конструктивна компоновка та функціонування Характеристики двигуна	3				1				1		
71	Силова установка	3				1				1		
72	Двигун газотурбінний/ турбогвинтовий/з вентилятором у кільцевому обтічнику/з відкритим вентилятором	3				1				1		
73	Постачання паливом та управління двигуном	3				1				1		
73A	FADEC	3				3				1		
74	Запалювання	3				3				1		
75	Повітря	3				1				1		
76	Управління двигуном	3				1				1		
77	Індикація двигуна	3				3				1		
79	Мастило	3				1				1		
80	Запуск	3				1				1		
81	Турбонаддув	3				1				1		
82	Вприскування води	3				1				1		
83	Допоміжна коробка передач	3				1				1		
84	Збільшення потужності	3				1				1		
60A	Стандартні технологічні процеси — повітряний гвинт	3				1				1		
61	Повітряні гвинти/ рушійна сила	3				1				1		
61A	Конструкція повітряного гвинта	3				-				1		
61B	Управління шагом повітряного гвинта	3				-				1		
61C	Синхронізація повітряного гвинта	3				1				1		
61D	Електронне управління повітряним гвинтом	2				3				1		
61E	Захист повітряного гвинта від обледеніння	3				-				1		
61F	Технічне обслуговування повітряного гвинта	3				1				1		

Продовження додатка 7

ЧАСТИНА 2 - ПРАКТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ		B1	B2
		Зараховано/ незараховано	Зараховано/ незараховано
1	Використання інструменту та спеціального обладнання		
2	Усунення несправностей		
3	Ремонт, налаштування, заміна, функціональні та операційні перевірки		

ЧАСТИНА 3- ПРИМІТКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

(*) (**) (***) позначте вірно „V”

Сертифікат визнання

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ**Сертифікат визнання***CERTIFICATE OF RECOGNITION***Екзаменування з типу відповідно до Part-66***Type Examination according to Part-66*

N _____

Цей сертифікат визнання виданий:

*This Certificate of recognition is issued to:**Імя та прізвище*

Місце та дата народження

Державною авіаційною службою України

*State aviation administration of Ukraine*підтверджує, що зазначена вище особа успішно склала екзамен з типу повітряного судна,
наведеного нижче:*confirms that the above named person after successfully passed aircraft type examination stated below:*Категорія _____ – тип повітряного судна
*category - aircraft type:*Підпис заступника Голови Державіаслужби:
(signature of deputy Chairman)Київ, дата/ _____
Kyiv, date